כולם נאלמו דום

בסוד שיח

מאת שאול שיק

שיחת היום בפורומים הפנימיים של מפלגות העבודה וכ"ך, היא השיחות המוחלט שאחו בבל מחנה נאמני ארץ ישראל, הזל מציבור הרבנים הכלה בידור הציבור. גם זה בעל האוריינטציה הימנית הקיצונית. ערי יהודה ושומרון "גולת אבותינו", נמסרו לערבאים ללא "טיפס" אחד נגד מחנה חימין, לחציא כמה מלים שחוקות מעל במת הכנסת. בקואליציה הנמרצים לשיבים יהודים לאחוד קו התפרדה, אבל מחנה הימין כולו, ללא יוצא מן הכלל, שותק כאילו שותק מאליהם לא ניתן לעשות דבר. והליכוד מוחד ב"פרימרים": הרבנים, שיכחו לי, מפורדים מפרופ שטראוס והעוצמה של"ג וספיחיה מהתפקים כבראה במחאות שהעניק להם ראש הממשלה, שסעיף פרס באמצעות ה"ה פנחס ולרשטיין והרב שלמה ריסקין.

לא עצרות תפילה ליד "הכותל": לא שלטי מחאה בצמתים, לא הפגנות ברישיון בכבסרות הערים ולא מדורות עם שאלות בעמדי הערבים. כל מערכות הימין משתוקות כליל והשאלי מתקשה להבין את בריחן עבור עליו על מחנה הימין שבא מגב בו "הידידי הטוחי"? בחסות השקט הזה מתגלחות באוירה סופה מאד שיחות הפרט בין ישראל לבין סוריה ואין הם מעברים פתוח עם יועציהם. ניתם ושרת קורי פעולה, כיצד מבטיחים שהוא לא יקרי.

הרפורמים מגיעים, גלגל הקוינו כבר מסתובב ואין איש חודע מהיכן "דה".

באוירה כזאת, על פי כל ההערכות, פרס לוקח את הבחירות בהליכה.

שמואל מאיר

מתחזל להיות צפוף באגף הימני של המפד"ל

סוף סוף הוא החליט: סגן ראש עיריית ירושלים שמואל מאיר נבנס להילוך גבוה, לקראת התמודדות על מקום ברשימת המפד"ל לכנסת הבאה.

הצטרפותו לרשימת המועמדים על מקום ריאלי ברשימת המפד"ל לכנסת, והכניסה את המתמודדים מהאגף הימני במפד"ל למתח גבוה, משום שמספר המתמודדים בעלי אוריינטציה ימנית מובהקת – נכבד ביותר. עד לרגע זה נרשמו וזץ משמאל מאיר: צבי הנגל, שאול יהלום, הרב יצחק לוי, ניסן סלומיאנסקי וחגי פורת. ששה מתמודדים כל אחד עם "דעות" ורציני המרכז ומציר לשעבר יצטרכו להחליט לפי איזה סדר להדיג את השטיח. רוחות סמרוף עקשנית, כי אחר כן הששה אמור להסיר את מועמדותו ממנו למרוץ הבחירות במרכז המפלגה וזו תוא יודיע למי הוא מעביר את קולותיו.

שמואל מאיר בא למרכז המפד"ל עם כרטיס ביקור של איש המעשה. שירושלים היא במרכז חייו ושליחותו הציבורית. לדבריו ולהצהרתו ירושלים תעמוד על סדר היום לאורכה של כל הקואליציה הבאה ומכאן, שמקומו בעתיד הקרוב בכנסת. שמואל מאיר הוא דמות מסובכת עם לא מעט יריבים אך גם עם הרבה חברים ומכבי זאלך, לא מעט בוכחוו, התמודדות במפד"ל תעורר וראי עניין רב.

במבחני שבת האחרונה, בכנס ארצי של פעילי מפד"ל ברשויות המקומיות הבכירת המקובל היידוע, הרב יצחק בדוור שליט"א, כי "המפד"ל העלה הפעם" בבחירות לכנסת "ראני אעזור לה", והביע משאלה: "לראות ברשימה את אלי בוצאי". בוצאי חבר מועצת עיריית ירושלים והנהלתה, סרם הכריז על מועמדותו והוא ממתין להתפתחויות בסיעתו לשעבר, ל"מפנה" ועל פיהן יכלכל את צעדיו.

ובאגף הנשים שמח לא מותו. עורך דינה האן שיגרה "אגרת פרוגנית" לחברי המרכז ובה פירטה, בין היתר, את כיוון פעילותה בכנסת לכשתיבחר. אין ספק, כי האגרת מציבה אתגר (גרשי לפחות) לאגרות שיבואו מצד מתמודדים אחרים.

ביום שלישי שעבר הציגו את "כרטיס הביקור" שלהן כל המתמודדות במסגרת "אמונה" על מקומה של בציגת "אמונה" ברשימת המפד"ל לכנסת. היה זה בפורום רחב של חברות "אמונה" והמתמודדות הביעו עצמן היטב למפקד הזה. במידרג ב"אמונה" יש לחלק הדקטורנטית הגב' פרים חוד, הגב' עליזה וי"ב, ע"ד ויוה סיוון, ד"ר יהודית רונן והרבנית יהודית שילת. אין ספק, כי את מרכז הזירה יתפסו הרבנית יהודית שילת ועו"ד ויוה סיוון. שילת זכתה למחאות רבות על דבריה בפורום הנ"ל ואילו סיוון, כך נאמר, הישיבה להציג את יכריה בכנסת.

הבחירות ב"אמונה" יתקיימו לאחר ישיבת מרכז המפד"ל, שיתכנס ב-11 לינואר ובו יחולט על שיטת הבחירות ומדרי הבחירות. נציגות "אמונה" זכו פגישה עם יו"ר המפד"ל, ח"כ יוסלוו הגר, כדי לשכנעו בהשיבות שידון מקום לאשה ברשימת המפד"ל לכנסת. חברי הכנסת של המפד"ל תשמים משיריון לסקטורים, מתוך ידיעה, כי כל הצעת שיריון תגרוה בבירה כזאת מסקטור אחר. דוד צירי, מרשים וקיבוץ, ישיבות, אקדמיה וכיו"ב.

הנה עוד בחינם למתמודדים: חוק הספלנות 1992 מונה בפרק ב' שבחוק זה, כיצד על המתמודדים בפריימריס לנוהג, כדי לא להסתבך עם הוק. בכל מקרה, כל מתמודד/ת ב"אמונה" או במרכז חייב לשתות חשבון מיוחד בבנק הנוקא או חשם בחירות מוקדמות ולנהל חשבון מדויק של ההוצאות, של הכנסות (כסף ושוחה כסף ישירות ובעקיפין) שמות תורמים ולהמציע מהצאה במוזמן מעל ל-111 ש"ח. ראו החוזרים.

הגר"מ אליהו שליט"א הורה ליולדת לקרוא את ספר יונה

בימי שני מסתגר "הראשון לציון", הגר"מ אליהו שליט"א בביתו בירושלים עם עוזרו הצאכן, הרב שמואל זעפרני ומכתיב לו פסקי הלכה לשאלות הרבות המוזנות אליו מישראל ומהקהילות היהודיות ברחבי העולם. אין זה כבר סוד, כי אל הגר"מ אליהו שהוא בנו של אחד מגדולי המקובלים בירושלים הוא עצמו ידען עצום בתוכמת הקבלה, מגיעות אין ספור בקשות לתפילה וברכה, לא פחות מאשר ל"חצרות" האדמו"רים היודעים. באחרונה, באחד מימי שני בשבוע, הגיע טלפון לבית הרב מאשליה. מהעבר השני של הקו ביקשו את הרב הרבנית אלישבע תחי' מקפידה ביותר ששעת כתיבת פסקי הלכה לא תופרע על־ידי שום אדם, יהיה אשר יהיה והיא הבהירה לפונה, כי יהיה עליו לטלפן מאוחר יותר. "אני מדבר מבית חולים" – התחנן האיש – "מדובר בפיקוח־נפש". קולו הנשבר של הדובר ריכך את לבה של הרבנית, שנאותה להעביר את השיחה לבעלה, הגר"מ אליהו. האיש סיפר לרב, כי אשתו כורעת ללדת ורופאים הבהירו, כי אין מנוס מאשר לעשות לה ניתוח קיסרי. הוא מבהיתנתו מקבל את דעת הרופאים, אלא שרעייתו עומדת על כך שהרב יתן ברכתו לניתוח, אחרת אין ניתוח ויהיה מה שיהיה. וכאן מסר הבעל ל"ראשון לציון" את שם אשתו ושם אמה לברכה, להצלחת הניתוח ולרפואה שלימה לאם ולוולד. עיין הרב בשם האשה והורה: לא לעשות ניתוח ובמקום זה הציע שתקרא בספר יונה שבתרי עשר. היזה אם לא תלד – הוסיף הרב לבעל הנדהם – תטלפן אלי שוב.

הבעל: "היא כבר שוכבת על שולחן הניתוחים".

הרב: אמרתי לך שתקרא בספר יונה ואם לא תלד תשוב אלי.

אחרי כחמש דקות רעות צילצל הטלפון שוב בבית הרב והפעם היה זה הרופא המנתח, ישראלי לשעבר שלמד ברואה באשליה. הרופא הסביר לרב כי הוא מדבר מתוך הניתוח! "שאין מנוס מלנתח את האשה ב"ניתוח קיסרי", שאם לא כן, גם האשה וגם הוולד ימותו ח"ו ובכלל: "מאימתי הרב פוסק בעניני רפואה?"

הרב: הבעל שאל אותי ועניתי לו. מה הבעיה? שישאל אותך, תחלים מה שתחלים ושוחא יעשה מה שהוא רוצה.

הרופא: רק לך שאנה לוקח סיכון הן על הוולד והן על האשה, ושרק את הטלפון.

כעבור 20 דקות התקשר הבעל שנית, התקשה לדבר כי הבכי תקע את גרונו וסיפר לרב בהתרגשות, כי אשתו לא סיימה לקרוא את ספר יונה, משום שאחזה צירים והולד פרץ לחלל העולם. הרב כדרכו העניר התעיר ברכות לבעל, ליולדת וליולד החדש ופנה לפסקיו ולספרי ההלכה.

אחרי שעה התצי שלח טלפון מאשליה ועל הקו שוב הרופא הישראלי שהחזיר את הרב על הסכנות שהוא נוטל על עצמו. הרופא: יש לי ברצוני ממש בחיר־אחד מקרה דומה לזה של האשה עם ספר יונה. מה שהבעל יעשה?

הרב: תגיד בבקשה לבעל שיפנה אלי ואז נחליט כיצד יש לנהוג.

"נתתי לך מזוזה כשרה היזהרי שלא לפסול אותה"

רבי משה אליקים מקוזניץ זצוק"ל, בנו המציד הקדוש מקוזניץ ובעל "באר משה", היה אומר על רבי משה'לה, בנו של האדמו"ר, רבי דודל מלעלוב זצוק"ל: "מי שרוצה להכיר את דיוקנו של רעיא מהימנא (הרועה הנאמן), כיניוי של משה רבינו) "יביט ביזו איקונין של רבי משה'לה מלעלוב". אתמול יג' טבת חל יום השתלקותו של רבי משה בידרמן, האדמו"ר מלעלוב זצוק"ל, ר'הראי"ציפר" שיזע ברוב עם בבתי הכנסיות ובבתי המדרשות של חסידות לעלוב ביום רביעי בערב. זקני החסידים נוהגים לספר ליד "היסיע" שערך האדמו"ר מלעלוב, רבי אברהם בידרמן שליט"א, סיפורים שסמעו מאבותיהם על איישיות המופלאה של רבי משה'לה מלעלוב ובעבר חצטיין בכך הרב משה יאיר ויינשטוק זל, נכד לאדמו"רי לעלוב, שגם כינס בכתובים חומר אמין ומרתק על האדמו"רים הראשונים של חסידות לעלוב.

רבי משה'לה נולד בלעלוב הפולנית בשנת תקל"ו בערך, לאביו רבי דודל. קדוש בן קדוש ולמעשה דמה לאביו בכל: בצחונות, בקדושה, בענוה ובצניעות, באהבת־ישראל שלו ובניתוני המלכות. אביו, רבי דודל חירבה להשתעשע עמו ואהב אותו כנפשו. וטוען היה רבי דודל, כי "טוענים האנשים שסבורים כי אני צדיק. שכן, איך אקרא צדיק בשעה שאני אוהב את בני ר' משה'לה יותר מאשר אני אוהב יהודי אחר". משמלאו לו 11 שנה, נהג אביו־לקשור את עיניו במטפחת בכל עת שרבי משה'לה רצה לצאת ולהשיל מתוך לבית. הוא העמיד לרשותו את אחד ממשרתיו, כדי שיוליכו ברחוב בעוד עיניו קשורות וכל זאת, כדי שלא ייפגעו עיניו הקדושות מהראות הרחוב. משמלאו לו 13 שנה והיה לבר־מצוה, קרא לו אביו רבי דודל הקדוש והטהור ואמר לו: "בני מחמדי, מכאן והלאה אינך זקוק עוד למטפחת. היתה לך מקודש נשמת עילוי ואני רציתי למשוך עליך נשמת "גוטער אידי (יהודי טוב") והזום זכית לכך. אני לא זכיתי לנסוע לארץ־ישראל ואתה סע לארץ־הקודש והחש קץ ישועתי". (מיומנו של הרה"ק, רבי שלמה מרדומסק זצוק"ל נמצא כתוב: "נשמת הרב ר' דוד מלעלוב, נשמת בנו, הרב ר' משה ז"ל – נשמתם נגוזה בארץ־ישראל").

עם פטירת אשתו הראשונה נשא רבי משה לאשה את הרבנית רבקה רחל, בת היהודי הקדוש מפשיסחה, שהיה, כידוע, אהובו וידידו הטוב של אביו, רבי דוד מלעלוב. בליל הכלולות פנה רבי דודל זצוק"ל אל הכלה ואמר לה: "נתתי לך מזוזה כשרה, עליך להיזהר לא לפסול אותה־חלילה...". לאחר נשואיו סירב ליהנות מכתרה של תורה והוא פתח תנות למכור מלח וגובה החכנסות אילך אותו לסגור אותה עד מהרה. ואכן, חיין, כל חייו התאפיינו ביסורים ועוני. מלבושיו בצעירותו היו קרועים ובלואים, עריסה של טלאים ממש. אבנטו היה עשוי תבן וחיה מתוקף בסדין, בהעדר טלית רואיה לשמה. למרות העוני והיסורים דבק במידתו של הקב"ה ועז וחדוה ניכרו על פניו בכל מקום שבו נכח.

בשנת תקע"ו בז שבט, נסתלק אביו, רבי דוד לעלובער זצוק"ל לבית עולמו. למני פטירתו חילק את כתבי לבניו (רבי אביגדור ורבי נחמיה) ואילו לרבי משה'לה, בכור חבניו לא נתן מאומה. "עבורך" – אמר רבי דודל – "מוכן ועומד בית בארץ ישראל, בירושלים עיר הקודש".

החסידות התייתמה ורק מועטים מאוד, יחידי סגולה ממש, שהיטיבו להכיר את רבי משה'לה, ידעו כי היגו קדוש עליון היכול למלא את החלל העצום שהותיר אביו עם פטירתו. גם השמש של אביו לא הזיר בטיבו של רבי משה'לה וחוא חשבו לאיש פשוט, שאינו ראוי להתקרב כלל לכסא האדמו"רות. מתוך רחמים על האברך עזה עזה נתייחס מאביו, חציע השמש לרבי משה'לה לכוונו למסע בין מערבי אביו מקהילה לקהילה כי חלכו בחסדי האבא יסלחו את כיסי חבן, שהיה במצוקה כספית נוראה.

השניים יצאו לדרך ובאחת התחנות למנוחה ולהאבסת הסוסים, ירד רבי משה'לה מן העגלה וחמק ליער המסמך "לחטוף" שעה של התבודדות. כילה השמש את מעשיו והוסרע לראות כי שותנו למסע אינו. בחיפושיו הגיע עמוק לתוך היער ושם תושם אויר הענים נתקלו עיניו במחזה נדיר: רבי משה עטוף טלית ומעטר בתפילין ופניו בערות כלפידים וחוא מתפלל שחרית בין ערימת חשלג כשאגלי זיעה טופים ממנו ללא חמונת, כאילו היה זה בעיצומו של קיץ לוחט. סביבו על מרבד חשלג נוצרה שלולית גדולה מאגלי הזמעות והזיעה וחוא שט לו בשלמות העליונים. מיד החל לנשוך בו כבוד גדול וסיפר לרבים כי האיש משה גדול מאוד ועדיף כאביו. לא ערכו ימים רבים וכשעבת באחת השבתות במחיצתו של היהודי מלובלין, חכריו עליו ה"חוזה" אדמו"ר וחסמיכו להנחגה בנוכחות כל תלמידיו הקדושים.

רבו סיפורי ה"סופרים" על רבי משה'לה מלעלוב. חלקם פלאיים ממש.

יהודי חשוך בנים שטח בפניו בקשתו: ברכני בפרי בטן. ברכו רבי משה בעל הלב הרחום בברכה חמה. וחשיבו לו נרתיק עור אייר, שבתוכו היו שלוש מוטבעות ואמר: כשיוולד לך הילד תלה את הנרתיק על צווארו ועליו לעטוד אותו כל ימי חייו. כעבור שנה נולד לו בן, ועד ביומו הראשון עמד על צווארו את נרתיק המוטבעות של הרבי, לא הסיריו ממנו אף לרגע. עברו ימים, האב מת והבן שבור ביתומים סטה עברי ימים, הלא מת והבן שבור ביתומים סטה מן הדרך וחשרה ויצא לתרבות רעה. את רוב זמנו בילה במאורות שחקני כלפים והפך למשחק בקוביה מקצועי. קרה מקרה ובלילה שטוף משחקי כלפים, הפסיד את כל כספו עד לפרוטה אחרונה. תאות המשחק התלקחה בו אז ביתר שאת. הוא נזכר כי בנרתיק התלוי על צווארו חבויים שלוש מוטבעות עמד להחציאם להימור אחרון על הכלפים. בעודו ממשמש את הנרתיק, נדחם לגלות כי הוא ריק מכסף. לא היה זכר לשלוש המוטבעות. מחוסר ברירה קם והסתלק.

לא חלפו ימים ספורים ומחלה קשה פקדה את הקלפן והפילתו למשכב. מצבו היה אנוש והרופאים הרימו ידיים. רבי משה'לה שבזכות ברכתו נולד האיש, שרוי זה מכבר בעולם האמת, ובצר להם פנו בני המשפחה לדודו של החולה, שהתגורר בירושלים עיר הקודש ובקשו במכתב מלא תחנונים, שילך להשתטח על קברו של רבי משה'לה הסמוך לקבר זכריה הנביא בשמוקי הר הזיתים, ויתפלל לרפואתו המהירה של האיש, שברכתו תביאנו לעולם.

את הבקשה מילא הדוד לאלתר ויחלך להתפלל ליד קבר הרבי ויהפיל תחינתו לרפואתו השלימה של שאר בשרו. ובעוד הוא מתפלל, נפלה עליו תרדמה ויחלום חלום: והנה הרבי, האדמו"ר רבי משה'לה מלעלוב זצוק"ל ניצב למולו ואומר לו: "אם ייטיב החולה מעשיו וישוב מדרכו הרעה ויילך בנתיבות התורה והיראה ולא ישוב עוד לסורו – הבטחתי נתונה לו, כי יבריא חיש מהר וישוב לאיתנו.

וייקץ הדוד והנה חלום אמת חלם, כי על כן ניכרים דברי אמת. לא השתהה הרבה והריץ אגרת למשפחת החולה ובה סיפר על החזיונו שראה ליד קברו של הצדיק, רבי משה'לה מלעלוב.

כשחגיע המכתב לבני המשפחה ישבו וכיוונו ומצאו, כי בדיוק באותה שעה שהדוד השתטח על קברו של רבי משה מלעלוב, חלה הטובה משמעותית במצבו של החולה, שהבריא בתוך מספר ימים. זקני החסידים מספרים גם, כי תיכף לאחר שקיבל על עצמו ללכת בדרכי אבותיו, בדרך התורה, ובעודו ממשש מתוך הרגלאות הנרתיק שעל צווארו, מצא בו שוב את שלוש המוטבעות, שנעלמו בעורה פלא במאורת הקלפנים.

במסע של האדמו"ר לארץ ישראל, ראו מלויו מעשי נסים ממש, שאירעו למשמשו בקודש, שנעלם באחד מוגמלי חיים, אלא שפרשה מופלאה זו חידרש איה לעצמה בבוא חלה.

והיה זה ביום י"ג לחודש טבת שנת תרי"א כשמלאו בדיוק ארבעה ושבעים יום לעלייתו לארץ הקודש, כמספר שנות חייו בעלמא הדין יום לשנה, יום לשנה.